

1. Sammanfattning

Kulturhistoriska värden

Skridskopaviljongen på Skepps- och Kastellholmen är en del av flottans historia. Inom Stockholms örlogsbas är det den byggnad som fortfarande berättar om örlogsstationens roll i stockholmarnas rekreations- och nöjesliv sedan mitten av 1700-talet. Här fanns möjlighet till promenader, bad, segling, tennis, skridskoåkning och förlustelse på caféer, krogar och vid söndagsbaler. Paviljongen, som användes av Kungliga Skridskoklubben och Kungliga Svenska Segelsällskapet, utgör ett tidstypiskt uttryck för överklassens slutna sällskapsklubbar.

Paviljongen i "engelsk-götisk villastil" uttrycker byggnadens syfte till lyst genom de stora fönstren ut mot vattnet, dess utvändiga asymmetriska uppbyggnad med flera byggnadsvolymer och rika takarkitektur med branta takfall, torn och spiror. Uppbyggnaden med hörntorn och smalt trapptorn med spira tycks ha hämtat inspiration från Kastellet och är ett karaktäristiskt exempel på 1800-talets intresse för den gotiska formvärlden. Såväl ut- som invändigt är ornamentiken hämtad ur gotikens formvärld.

Den ursprungliga planlösningen är välbevarad med tre rum i fil och en centralt placerad festsal, som delade upp byggnaden i en kvinno- respektive manssida. Festsalens centrala roll i klubblivet understryks av rummets storlek, större takhöjd och det välvda rikt utformade stucktaket med spetsbågiga fönstervalv vilande på konsoler. Till rummets feststämning bidrog det ursprungliga, idag övermålade, dekorationsmåleriet i starka färger med rika inslag av guld och gotiska former.

Historik

Med inspiration från Napoleon III spreds kring 1800-talets mitt skridskoåkning som ett mode över Europa. 1866 bildades den Kungliga skridskoklubben på initiativ av Karl XV. För klubbens medlemmar uppfördes skridskopaviljongen år 1882. Där kunde medlemmarna byta om, värma sig och delta i de många fester som anordnades i klubbens regi. Klubbhuset användes också av (Kungliga) Svenska Segelsällskapet som

bildades 1830 och som i anslutning till paviljongen hade sin hemmahamn där skridskobanan iordningställdes under vinterhalvåret

Paviljongen ritades av arkitekt A. E. Melander, som genom att under fem år arbeta i Skottland blev väl förtrogen med dåtidens brittiska arkitektur. Byggnadens gotiska stil uttrycks i den asymmetriska uppbyggnaden med torn och tvärställda gavlar. Under första världskriget övertogs byggnaden av flottan, som först 1924 köpte den av segelsällskapet. Byggnaden, som därefter genomgått flera ombyggnader och upprustningar, användes för flottans behov fram till dess avflyttning 1969. Därefter har paviljongen under korta perioder hyrts ut till skiftande verksamheter. År 2002 genomfördes en utvändigt upprustning. Byggnaden saknar idag användning.

Målsättning

Inför underhåll, ändringar och tillägg ska byggnadens formspråk och material respekteras som uttryck för historismen, en gestaltad helhet av från gotiken lånade formelement. Bottenvåningens planlösning med tre rum i fil och fasta snickeriinredning är i huvudsak original från byggnadstiden och ska bevaras.

Skridskopaviljongens karaktär av festlokal kan förstärkas genom att återskapa dess ursprungliga rika taksilhuet och att rekonstruera det invändiga dekormåleriet.

Ny verksamhet ska anpassas till byggnadens förutsättningar på sådant sätt att de kulturhistoriska värdena bevaras. Verksamheten bör i första hand ha anknytning till det ursprungliga syftet som samlingslokal för fester och umgänge och bör även medge att byggnaden i någon form kan hållas tillgänglig för allmänheten.

Förutsättningen för paviljongens lokalisering var närheten till den skyddade viken mellan holmarna. Kontakten med vattnet bör bevaras och kan förstärkas om fritrappan användes som entré och om terrassen och mark- och vattenområdet framför kan få en funktion med anknytning till den nya verksamheten.